

Nihil variationis est in lectione, nisi in versu 17. vbi illud, *Imò nò est spiritus in ore eorum.* Ebr. sic habetur: *אין רוח בפהם*: quod Græc. & vulg. Lat. sic legunt: *Nec enim est spiritus in ore eorū.* Hieron. *Sed nec est spiritus in ore ipsorum.* Felix: *Quippe non est spiritus in ore eorum.* Pagninus etiam: *Non est spiritus in ore ipsorum.* Mihi videtur Psaltes hoc voluisse exprimere: *Quid dico de eo, quòd os habent, & non loquuntur: oculos habent, & non vident: aures habent, & non audiunt: cum ista etià de illis prædicari queant, qui licet hisce sensibus careant, viuentes tamem existunt: quales sunt muti, cæci ac surdi, qui & ipsi nec loquuntur muti, nec vident cæci, nec audiunt surdi. At simulachra gentiū non solum muta sunt, cæca & surda, sed prorsus mortua. Nec enim spiritus aliquis est in ore eorum.* Ut hunc Prophetæ sensum exprimerem, reddidi ad hunc modum: *Imò non est spiritus in ore eorum:* quòd & Hieron. versio respicere videtur. Quæ autem explanationem & obseruationes horum quatuor versuum concernunt, non est opus, vt hîc assignentur. Nam suprâ Psal. 115. versibus 4. 5. 6. 7. & 8. ista ad verba habentur: quòd lectorem remitto.

19. *Domus Israël benedicite Domino, domus Aheronis benedicite Domino.*

20. *Domus Levi benedicite Domino, timentes Domini benedicite Domino.*

21. *Benedictus Dominus à Zyon, qui habitat Hierusalem, Halleluiah.*

Nulla est & hîc in lectione varietas: nisi quod in postremo versu alij legunt: *Benedictus Dominus ex Zyon.*

EXPLA
NATIO.

Domus Israël benedicite Domino. Quemadmodum Psal. 115. post reprobationem simulachrorū domum Israël, familiam Aheronis & timentes Dei adhortatus est, vt sperent in Dominū: ita hoc Psalmo, post eandē simulachrorū reprobationem hortatur eosdem, vt benedicāt Domino. Illic cōueniebat, vt hortaretur eos ad sperandum in Dominum, quia Israëlitis insultabant gentes, ac dicebāt: *Vbi est nunc Deus vester?* hic verò conuenientius est vt hortetur ad benedicendū Domino, quia versatur in cantico laudis Dei, celebrans bonitatem eius erga Israëlē, & potentiā aduersum gentes declaratam. Discriminat autē inter domū Aheronis, & domum Levi, tanquam inter partem ac totum. Nam domus Aheronis, pars est domus Leuitarum. Discrimen erat, quòd sacerdotium domui Aheronis, reliqua fors diuini cultus cæteris Leuitis contigerat. Versu vltimo Psalmum cū *Asperosia* Dei concludit, & quasi verba ad benedicendum Domino illis subministrat, quos ad laudē illius excitauit. De eo quòd Deum vocat *Dominum à Zyon*, dictum est suprâ Psal. 128. versu 5. Adijcit hîc: *Qui habitat Hierusalem:* vt id exponat, quod præmisit, dicens: *Benedictus Dominus à Zyon.* Nam ideo Deum vocauit *Dominum à Zyon*, quòd sedem suam Hierosolymis elegerat.

OBSER.
Vers. 19. &
20.

Domus Israël benedicite Domino. Quare specialiter domum Aheronis & Levi ad benedicendum Domino hortetur, obseruandum illis est & considerandum, quibus in Ecclesia Dei diuina hoc vocacione contingit, vt sacris ministerijs sint deputati. Generalis quidem benedicendi Domino causa, vniuersum illius populum in communi obligans, hæc est, quòd communiter omnes ab illo sunt in gratiam & peculium electi: verum specialiter illis competit laus Dei, qui vltra communem electionis gratiam, etiam dignitate sunt sacri ministerij in domo Dei cohonestati.

Timentes Domini benedicite Domino. Obseruandum hîc est, quòd à timentibus Dei requirit, vt Dominus benedicant: hoc est, Dominum quem timent, laudibus deprædicent & extollant. At vehementer mirabile videtur, si quis laudet eum quem timet. Nam in seculo proverbium hoc iactatur: *Quem quisq; timet, perisse cupit.* Consequens autem est, vt nemo hunc facile laudet, quem perisse cupit. Admonemur igitur hoc loco, timentes Dei, qui ad laudandum illum excitantur, non esse eos qui seruiliter, sed qui more filiorum, Dominum timent & obseruant: cui obseruantia coniuncta est dilectio, imò cui dilectio instar est radicis & fontis.

OBSER.
Vers. vlt.

Benedictus Dominus à Zyon. Cogitemus hoc & alijs confimilibus locis, in quibus Propheta tanto pere gratiam illam Dei celebrat & cōmendat, qua sibi in Sion locum habitandi delegit, quam nos deceat illius deprædicare philanthropiam, qua sibi locum non ad tempus, sed in sempiternum: nò figuratè ac typicè, sed verè & corporaliter habitandi in carne & ossibus nostris delegit, dum verbum suum in hunc Mundum, vt caro fieret salutis nostræ gratia demisit.

PSALMVS CXXXVI.

ARGVMENTVM PSALMI.

Hortatur Psaltes ad laudandum Deum, propter bonitatis illius beneficia tam generalia, quam specialia Israël præstita.

VERS. I.

Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in seculum benignitas

2. *Confitemini Deo deorum, quoniam in sec. &c.* (eius.)

3. *Confitemini Domino dominorum: q.*

4. *Qui facit mirabilia magna solus: q.*

5. *Qui fecit celos cum intellectu: q.*

6. *Qui extendit terram super aquas: q.*

7. *Qui fecit luminaria magna: q.*

8. *Solem, vt præisset diei: q.*

9. *Lunam & stellas, vt præissent nocti: q.*

Qui